

Wetenschappelijke Feiten over de **Visserij**

Meest recente gegevens

Bron:

FAO (2009)

Samenvatting en details:

GreenFacts (2009)

Context - Visserij en aquacultuur krijgen steeds meer aandacht, niet enkel omdat ze veel levenswaren en voeding leveren, maar ook omdat we waterecosystemen steeds beter begrijpen.

Veel visvoorraden worden momenteel overbevist en het internationale karakter van die hulpbronnen zorgt ervoor dat ze moeilijk te beheren zijn. Is de huidige voedselvoorziening in gevaar?

1. Hoe groot is de algemene visserijproductie?.....2
2. Wat is de situatie van vissers, viskwekers en de visserijvloot?.....2
3. Hoe staat het met de visvoorraad?.....3
4. Hoe worden visserijproducten aangewend?.....3
5. Hoeveel visserijproducten worden verhandeld?.....4
6. Hoeveel vis wordt er wereldwijd verbruikt?.....4
7. Hoe wordt de visserij gereguleerd?...5
8. Conclusie (uitsluitend in niveau 1).....6

Deze Digest is een betrouwbare samenvatting van het leidinggevende wetenschappelijke consensus rapport geproduceerd in 2009 door de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO): *"The State of World Fisheries and Aquaculture 2008"*

De volledige Digest is beschikbaar op <http://www.greenfacts.org/nl/visserij/>

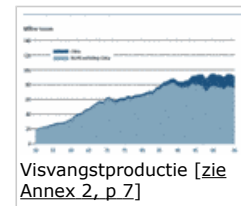
Dit PDF Document is het Niveau 1 van een GreenFacts Digest. GreenFacts Digests worden als vraag en antwoord gepubliceerd in een gebruiksvriendelijke structuur van toenemend detail, en dit in verschillende talen.

- Elke vraag wordt beantwoord in Niveau 1 met een korte samenvatting.
- Deze antwoorden worden verder uitgediept in Niveau 2.
- Niveau 3 is het Bron document, het internationaal erkende wetenschappelijk consensus rapport, dat op betrouwbare wijze is samengevat in Niveau 1 en 2.

Alle GreenFacts Digests zijn beschikbaar op <http://www.greenfacts.org/nl/>

1. Hoe groot is de algemene visserijproductie?

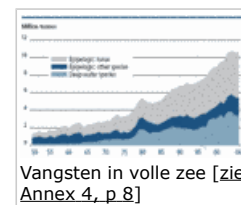
In 2006 bereikte de wereldwijde productie van de visserij en aquacultuur samen ongeveer 144 miljoen ton, waarvan 110 miljoen ton voor menselijke consumptie bestemd was. De visvangst is de voorbije jaren op hetzelfde peil gebleven, maar aquacultuur is gegroeid.

1.1 In 2006 vingen vissers over de hele wereld 92 miljoen ton visserijproducten (o.a. vis, schaal- en weekdieren). China en Peru blijven bovenaan de top tien van de landen met de grootste vangsten staan.

1.2 Oceanen en zeeën leveren bijna 90% van de vangsten in de wereld. Die vangsten zijn relatief stabiel gebleven sinds medio de jaren 1990 (tussen 80 en 86 miljoen ton) en zakten naar een relatief dieptepunt in 2006. De meest gevangen soort is de ansjovis in het zuidoostelijk deel van de Stille Oceaan.

1.3 Het aandeel van de vangsten in de open oceaan, de internationale wateren buiten de visgebieden die onder de jurisdictie van kustlanden vallen, is in de laatste decennia toegenomen en kwam uit op ongeveer 13% van alle zeevangsten in 2006. Zowat een derde van die vangsten bestond uit diepzeesoorten. Steeds meer inspanningen worden gedaan om meer te weten te komen over de vangsten in internationale wateren en om die beter te reglementeren.

1.4 In 2006 overschreden de vangsten in binnenwateren voor het eerst 10 miljoen ton, wat 7% uitmaakte van de totale visserijproductie. Ontwikkelingslanden, vooral in Azië en Afrika, namen het grootste deel van de wereldwijde visserij in binnenwateren voor hun rekening. Statistieken over deze vangsten blijven echter onbetrouwbaar en onvolledig.

1.5 Aquacultuur is in de laatste decennia enorm toegenomen. Deze sector alleen levert nu ongeveer een derde van de visproductenvoorraad in de wereld (en ongeveer de helft van de vis voor de voedselbevoorrading), tegenover maar 4% in 1970. China is veruit de grootste producent.

2. Wat is de situatie van vissers, viskwekers en de visserijvloot?

2.1 Visserij en aquacultuurproductie zorgen voor rechtstreekse tewerkstelling en een inkomen voor naar schatting 43.5 miljoen mensen; voornamelijk vissers, maar ook in toenemende mate viskwekers. Gedetailleerde statistieken zijn vaak niet voorhanden, zeker als het om kleinschalige visactiviteiten in ontwikkelingslanden gaat. De algemene trend is dat het aantal banen voor vissers aan het stagneren is, vooral in ontwikkelde landen, maar de werkkansen in de aquacultuur nemen toe.

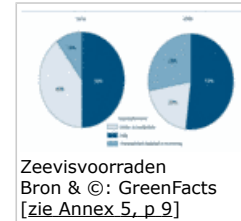
2.2 Er zijn wereldwijd ongeveer 2 miljoen gemotoriseerde vissersboten aan het werk. Kleine bootjes van minder dan 12 meter lang zijn overal het talrijkst actief, vooral in Afrika, Azië en het Nabije Oosten. Een heel groot deel van de totale visserijvloot is geconcentreerd in Azië. Veel landen hebben een beleid doorgevoerd om de groei van hun viscapaciteit te beperken en zo waterhulpbronnen te beschermen en de visserij economisch leefbaar te maken. De laatste jaren is een toenemend aantal visboten uit de internationale registers uitgeschreven en die varen nu onder "onbekende" vlag.

Hiertoe behoren sommige oudere boten die misschien niet meer actief gebruikt worden, maar ook heel wat boten die nu betrokken kunnen zijn in illegale, ongeregistreerde en ongereguleerde visserij.

3. Hoe staat het met de visvoorraad?

3.1 Iets meer dan de helft van alle gecontroleerde visvoorraden worden nu voluit geëxploiteerd, met vangsten die dicht in de buurt komen van hun maximum limiet voor duurzame visserij en geen ruimte meer laten voor verdere uitbreiding. Meer dan een kwart van de visvoorraden wordt overbevist, is uitgeput of is traag aan het herstellen. De resterende visvoorraden zijn onderbevist of worden met mate geëxploiteerd.

3.2 Het grote aantal voorraden dat ofwel ten volle of overgeëxploiteerd wordt, geeft aan dat het maximumpotentieel van de zeevisvangst in de wereld bereikt is en dat beheersmaatregelen nodig zijn om de exploitatie terug te schroeven. In het bijzonder moet meer aandacht besteed worden aan over grote afstanden trekkende soorten, aan voorraden die onder twee of meer administratieve gebieden vallen en aan voorraden in de open oceaan.

3.3 Ondanks het sociale en economische belang van visserijen zijn pogingen tot duurzaam beheer in veel delen van de wereld zonder succes gebleven en er is dringend nood aan een wereldwijde aanpak. Men pleit voor een ecosysteembenadering van visserijen, die ecosystemen beschermt en in stand houdt en tegelijkertijd ook voedsel, inkomen en levenswaren uit de visserij op een duurzame manier levert. Een combinatie van maatregelen, inclusief het verbieden van bepaalde vismethoden, het invoeren van beschermde zones en het beperken van toegangsrechten, werd in dat kader voorgesteld.

3.4 De producten van binnenvisserij leveren een essentieel deel van het dieet van veel mensen wereldwijd, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, en toch zijn ze moeilijk consequent of allesomvattend in te schatten. Menselijke invloeden op ecosystemen – in de vorm van invasieve uitheemse soorten, vervuiling, habitatversnippering en veranderingen in de overstromingscyclus – reduceren het vermogen van de visvoorraden om zich te herstellen van de druk van de visserij. Het visserijbeheer zou met die gevaren rekening moeten houden om de bestaande binnenvisserij, die voedselzekerheid verschaft aan miljoenen mensen, veilig te stellen en uit te breiden.

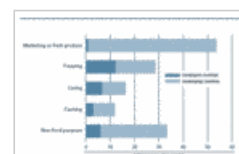
4. Hoe worden visserijproducten aangewend?

Meer dan 75% van de wereldwijde visproductie wordt door mensen geconsumeerd. Het grootste deel van wat overblijft, wordt aan dieren gevoerd, hoofdzakelijk in de vorm van vismeel.

Bron: FAO

Bijna de helft van de vis wordt vers gegeten door mensen, terwijl de overige 25% enige verwerking ondergaat. Wanneer vis verwerkt wordt, wordt hij vaak ingevroren, maar hij kan ook ingeblikt, gepekeld, gedroogd, gezouten, gerookt worden.

Visverbruik in ontwikkelde en ontwikkelingslanden
Bron: FAO [zie Annex 1, p.7]

In ontwikkelde landen komen gemak en variëteit op de eerste plaats en wordt de meeste vis voor menselijke consumptie verwerkt. In ontwikkelingslanden wordt vis meestal vers gegeten en gebeurt het verwerken met minder gesofisticeerde methoden, zoals pekelen of drogen. Visverwerking neemt echter toe in veel ontwikkelingslanden

om tegemoet te komen aan de vraag van de plaatselijke markt of om te voldoen aan de vereisten voor export.

Vis speelt ook een belangrijke rol in de productie van diervoeders en van farmaceutische verbindingen.

5. Hoeveel visserijproducten worden verhandeld?

5.1 Vierenvijftig miljoen ton vis en andere visserijproducten werden in 2006 op internationale markten verhandeld, goed voor een waarde van 85.9 miljard USD. De waarde van handelswaar bleef in 2007 stijgen, gelijklopend met de wereldwijde prijsstijging, maar de vraag lijkt te zijn afgenomen in 2008, toen de financiële crisis begon in te treden. Sinds 2002 is China de grootste exporteur van vis en visserijproducten in de wereld, een positie die versterkt wordt door China's groeiende visserijproductie en toenemende verwerkingsindustrie. Japan en de Verenigde Staten van Amerika zijn veruit de grootste invoerders.

5.2 Ontwikkelingslanden spelen een hoofdrol in de visindustrie. Ze zorgen voor meer dan drie vierden van de visserijproductie en voor bijna de helft van de export wereldwijd. Een groot deel van de export uit ontwikkelingslanden is bestemd voor ontwikkelde landen, waar de vraag toeneemt maar de eigen visserijproductie eerder stagneert. Diverse ontwikkelingslanden voeren visserijgrondstoffen in en voeren verwerkte visproducten weer uit.

5.3 Vissoorten en visserijproducten met een hoge waarde op de wereldmarkt zijn o.a. garnalen, zalm, tonijn, bodemvis, pijlinktvis en octopus, en ook vismeel en visolie. Soorten met relatief weinig waarde die in grote hoeveelheden verhandeld worden, zoals tilapia uit aquacultuur, hebben echter ook aan belang gewonnen op de wereldmarkten.

Omdat vis zeer bederfbaar is, wordt meer dan 90% van de internationaal verhandelde vis in verwerkte vorm verkocht. Maar verbeteringen in de technologie en de logistiek hebben toch een toename in de verkoop van levende vis mogelijk gemaakt.

6. Hoeveel vis wordt er wereldwijd verbruikt?

Het visverbruik heeft in de voorbije vier decennia grote veranderingen ondergaan. De consumptie per persoon per jaar is over het algemeen constant gestegen, van gemiddeld 9.9 kg in de jaren 1960 tot 16.4 kg in 2005. De laatste jaren heeft China gezorgd voor het grootste deel van de globale toename van het visverbruik en de Chinese vistoevoer bedroeg ongeveer 26.1 kg per hoofd van de bevolking in 2005. De consumptie van vis en zeevruchten verschilt sterk tussen verschillende gebieden van de wereld, met lokale gemiddelden die schommelen van 1 kg tot meer dan 100 kg per persoon per jaar.

De wereldwijde toename van de visconsumptie is de weerspiegeling van trends in de voedselconsumptie in het algemeen, met een voedselconsumptie per persoon die in de laatste decennia gestegen is. Toch blijven mensen in veel landen met voedseltekorten en voedingsstoftekortkomingen geconfronteerd en bestaat er grote ongelijkheid in de toegang tot voedsel. Vis draagt bij aan voedselzekerheid in veel gebieden van de wereld en levert een waardevolle aanvulling voor gevarieerde en voedzame eetpatronen. Veel bevolkingsgroepen zijn ervan afhankelijk als een deel van hun dagelijks dieet.

Aquacultuurproductie is aan belang aan het winnen in het tegemoetkomen aan de vraag naar vis en andere visserijproducten. In 2006 leverde aquacultuur bijna de helft van alle visserijproducten voor menselijke consumptie. Van verdere groei in de beschikbaarheid van vis voor menselijke consumptie wordt vooral verwacht dat die zal komen van aquacultuur.

Er wordt verwacht dat de huidige trends in de visconsumptie zich zullen voortzetten in de voorzienbare toekomst. In ontwikkelingslanden zal de vraag stijgen door een verschuiving naar meer dierlijke producten in eetpatronen. In geïndustrialiseerde landen zullen kwesties zoals voedselveiligheid en -kwaliteit, bezorgdheid om het milieu en dierenwelzijn waarschijnlijk belangrijker zijn dan de prijs en veranderingen in het inkomen.

7. Hoe wordt de visserij gereguleerd?

7.1 De werelddoceanen ondersteunen economische activiteiten op een ruime schaal en de visserijhulpbronnen in die oceanen moeten hersteld en beschermd worden om hun productiviteit op lange termijn te verzekeren. Een verstandig visserijbeheer en de capaciteit om beheersmaatregelen door te voeren zijn noodzakelijk, zowel in ontwikkelde als in ontwikkelingslanden.

De productiviteit van de visserij moet op lange termijn verzekerd worden
Bron & ©: Jan Willem Geertsma

7.2 Regionale organisaties voor visserijbeheer (RFMOs) zijn verantwoordelijk voor het beheren van visvoorraden in volle zee en van trekkende visvoorraden in wateren die toebehoren aan meer dan één land in een bepaald gebied. Hun efficiëntie wordt nog altijd verzwakt door een schijnbaar onvermogen of tegenzin van Lidstaten om praktische beheersbeslissingen te nemen en die tijdig door te voeren.

7.3 Onwettige, onregistreerde en ongereguleerde visserij bestrijden, alsook aanverwante activiteiten, is een belangrijk wereldwijd streefdoel. Zulke praktijken vormen een bedreiging voor de visvoorraden en mariene habitats, maar ook voor de voedselzekerheid en de economie in ontwikkelingslanden.

7.4 Andere dringende beleidspunten die momenteel internationaal besproken worden, zijn o.a. het beheer van de diepzeevisserij in volle zee, over grote afstanden trekkende soorten en visvoorraden die verdeeld zijn over wateren van meer dan één land, alsook het probleem van ongewenste soorten die per ongeluk gevangen worden, of "bijvangst".

7.5 Regeringen spelen een steeds proactievere rol in de uitbreiding van de aquacultuur. Veel landen, zowel ontwikkelde als ontwikkelingslanden, hebben nationale aquacultuurreglementen vastgelegd – of zijn ontwerpen voor zulke reglementering aan het opstellen – die de vergunningen, het monitoren en het controleren van de aquacultuur in goede banen moeten leiden.

7.6 Nieuwe regels inzake het gebruik van subsidies in de visserijsector worden in de Wereldhandelsorganisatie besproken. Een verregaand verbod op subsidies die bijdragen aan overbevissing en aan een te grote capaciteit van de visserijvloot werd voorgesteld. Een aantal handelsovereenkomsten zijn in de voorbije jaren in werking getreden, maar hun volle effect valt nog te bezien.

8. Conclusie (uitsluitend in niveau 1)

Het rapport "State of World Fisheries and Aquaculture 2008" besluit dat ontwikkelingen in de visserij en aquacultuur wereldwijd in recente jaren de trends zijn blijven volgen die al zichtbaar werden aan het einde van de jaren 1990: de visvangstproductie stagneert en de output van de aquacultuur groeit sneller dan die van elke andere voedingssector die op dierlijke producten gebaseerd is.

Bron & ©: Biju Joshi

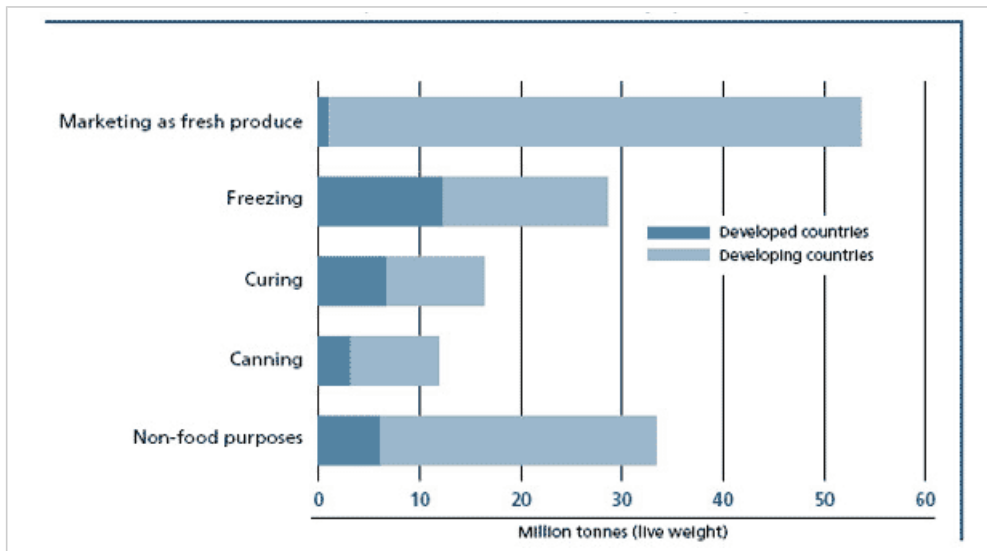
Er is toenemende bezorgdheid over het kunnen verzekeren van de bestaansmiddelen van de vissers, alsook van de duurzaamheid van zowel commerciële vangsten als van het waterecosysteem waaruit ze gevist worden.

Ongeveer drie vierden van de gecontroleerde zeevisvoorraden zijn nu ten volle geëxploiteerd, overbevist of zelfs uitgeput. Daarom lijkt er geen verdere mogelijkheid te zijn voor uitbreiding van de vangsten op zee en laat de huidige toestand van de visbestanden en hun ecosystemen weinig ruimte voor het nog verder uitstellen van acties voor een beter beheer van de visvoorraden die in de voorbije drie decennia al genomen hadden moeten worden.

Annex

Annex 1:

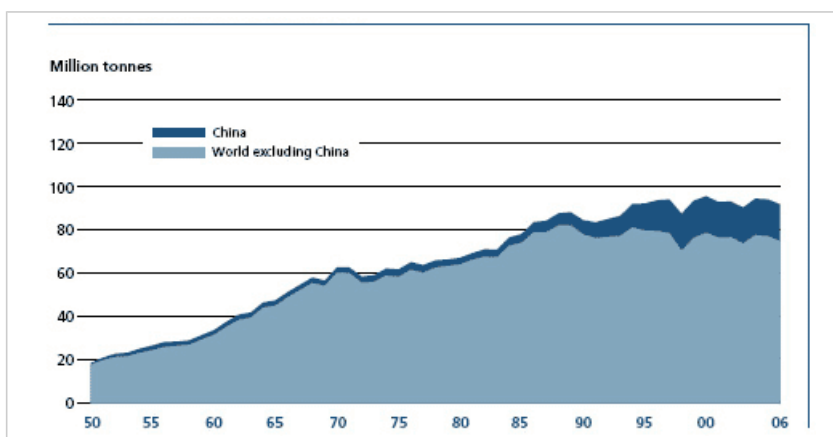
Figuur 29: Gebruik van de visvangstproductie (uitsplitsing per hoeveelheid), 2006

Bron: FAO Fisheries – *The State of World Fisheries and Aquaculture, 2008* [zie <http://www.fao.org/docrep/011/i0250e/i0250e00.htm>]
 PART 1: World review of fisheries and aquaculture, p. 44

Annex 2:

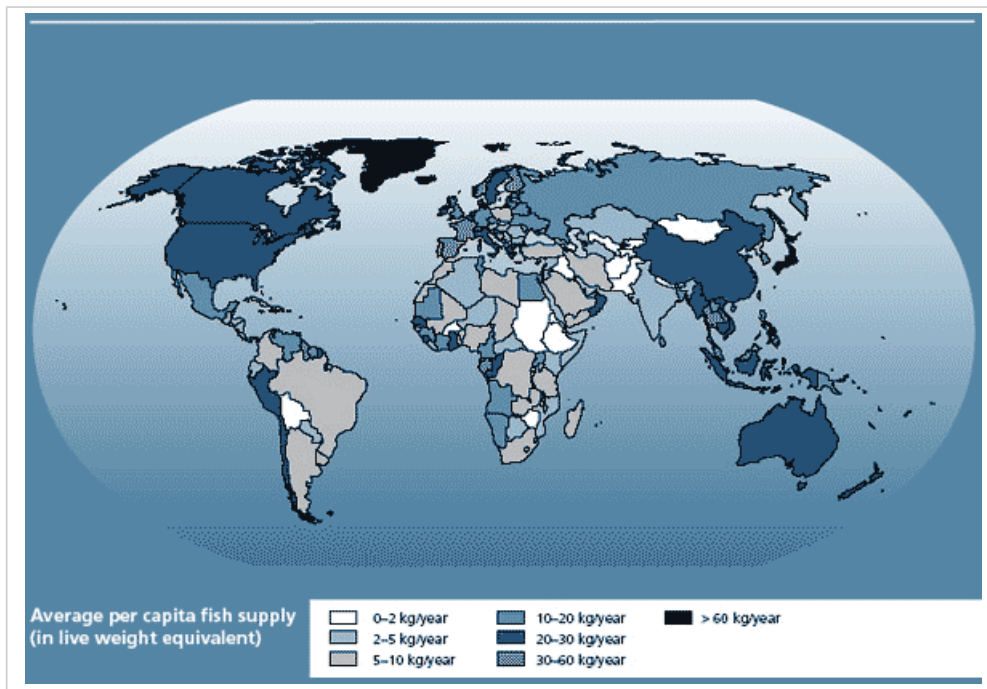
Figuur 3: Wereldwijde visvangstproductie

Bron: FAO Fisheries – *The State of World Fisheries and Aquaculture, 2008* [zie <http://www.fao.org/docrep/011/i0250e/i0250e00.htm>]
 PART 1: World review of fisheries and aquaculture, p. 6

Annex 3:

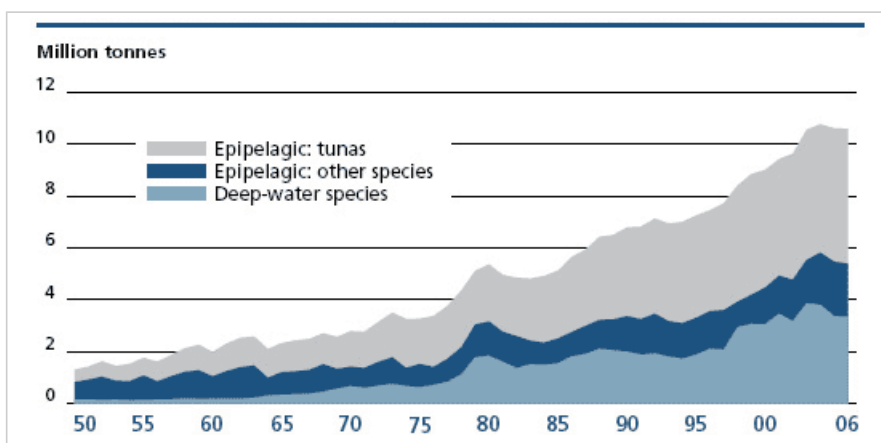
Figuur 41: Vis als voedsel: verbruik per hoofd van de bevolking (gemiddelde 2003-2005)

Bron: FAO Fisheries – *The State of World Fisheries and Aquaculture, 2008* [zie <http://www.fao.org/docrep/011/i0250e/i0250e00.htm>]
 PART 1: World review of fisheries and aquaculture, p. 58

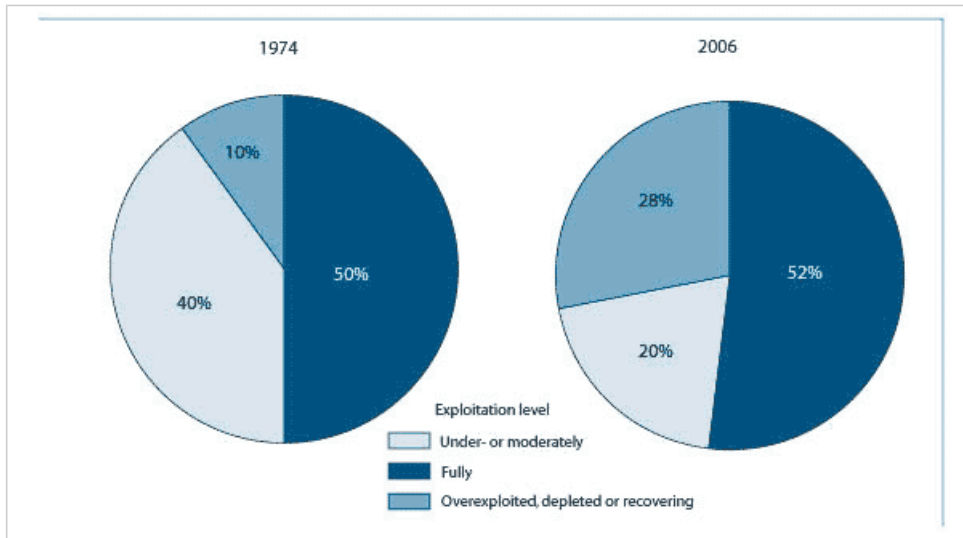
Annex 4:

Wereldwijde vangsten van soorten die voornamelijk in volle zee voorkomen

Bron: FAO Fisheries – *The State of World Fisheries and Aquaculture, 2008* [zie <http://www.fao.org/docrep/011/i0250e/i0250e00.htm>]
 PART 1: World review of fisheries and aquaculture, p. 14

Annex 5: Wereldwijde zeevisvoorraden

Bron: GreenFacts

Partner voor deze Digest

Niveau 1 van deze Digest is een samenvatting van "State of Fisheries and Aquaculture 2008", een rapport dat werd uitgegeven door de **Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO)**.

De samenvatting werd gemaakt door GreenFacts in samenwerking met:

